

Ikingut

Ikingut är en finstämd liten film som på ett spännande sätt fångar vår rädsla för det annorlunda – i det här fallet en grönländsk kille som av misstag hamnar på Island och som skrämmer upp vuxenvärlden med att bara vara just lite annorlunda

Rekommenderad från åk 3

EN FILMHANDLEDNING AV ÅSE M MEYER
ÖVERSÄTTNING & REDIGERING AV DET NORSKA
ORIGINALET: ANDREAS HOFFSTEN

Handling

I en liten vindpinad isländsk by på landet för några hundra år sedan hade vintern varit så kall att stora delar av havet var täckt med is. Folket i den lilla byn börjar få ont om mat. De samlar sig i kyrkan för att be och sätta sin lit till Gud, men fiskaren Thorcell menar att gamla tiders häxkonster och besvärjelser är bättre än böner i kyrkan. Både han och hans anhängare anser att isstormarna som plågat byn för med sig trolldom, demoner och monster och att det är orsaken till att de inte har någon mat.

Boas, prästens son, ser en dag något skrämmande ute på isen: Ett monster med päls som en isbjörn men som går på två ben. Han rusar hem och berättar om vad han sett men ingen tror på honom, ingen utom Thorcell. Han säger att Boas sett en demon sänd av Djävulen för att störta byn i fördärvet.

En natt vaknar Boas av att monstret skriker utanför hans fönster. Han väcker hela huset och alla springer ut för att se vad som hänt. I samma ögonblick krossar ett enormt snöskred huset och gör pinnved av det. Boas förstår att "monstret" skrek för att varna och få ut familjen ur huset vilket räddade deras liv. När han senare möter monstret ansikte mot ansikte visar det sig att inne i den vita pälsen gömmer sig en liten pojke i samma ålder som Boas. Han förstår inte vad han säger eller varifrån han kommer men han tror att hans namn är Ikingut. De två blir vänner och Ikingut flyttar efter ett tag hem till Boas familj och hjälper till med att skaffa mat till familjen genom att fiska i ett håll i isen. Boas inser att hans vän svävar i livsfara när byns folk fortsätter att tycka att Ikingut är ett monster. Tillsammans med sin syster Åsa ger han sig ut på ett farligt uppdrag för att rädda Ikingut.

Tro och övertro

Människorna i det lilla isländska samhället levde ett hårt liv och var helt beroende av naturen för sin överlevnad. Men när naturen "sviker" är det viktigt att hitta förklaringar och något att lägga skulden på. Många trodde att onda andar var orsaken till det mesta av olyckor och problem, allt från snöskred till svält och istäckta havsvikar. På samma sätt trodde man på goda andar när saker föll väl ut. Gammal tro på det övernaturliga finns fortfarande i enkla små samhällen i världen men i det moderna samhället har naturvetenskapen lärt oss mycket om på vilket sätt saker och ting hänger ihop på jorden. Ändå har vi alla en benägenhet till lite övertro då och emellan, exempelvis när vi råkar gå

under en stege eller en svart katt korsar vägen och vi måste spotta tre gånger över axeln för att undvika olycka. Också detta är naturligtvis en form av tro på det övernaturliga.

- ◆ Kan eleverna till flera nutida former av övertro?
- ◆ I primitiva samhällen som är helt beroende av naturen lever ofta övertro på andar och olika naturgudar kvar. Detta brukar kallas naturreligion och rymmer även en tro på goda andar. Kan eleverna till sådana samhällen från förr eller i våra dagar?
- ◆ Varför tror du att många förknippar övertro med något skumt och ljusskyggt? Kan man förstå att folk trodde mer på det övernaturliga förr i tiden? Förklara varför.

Rädslan för det okända

Ikingut är i första rummet en spännande äventyrsfilm för barn. Men filmen berättar också om hur rädslan lätt tar över när vi stöter på det okända, det vi inte förstår. Samt att vi inte skall låta det som är annorlunda och främmande få skulden när något går fel.

- ◆ Kan eleverna upptäcka några likheter mellan det lilla samhället i filmen och en modern stad i Sverige idag? Vilka är i så fall likheterna?
- ◆ Varför är många rädda för det man inte känner till?

Vänskap och tolerans

I filmen blir Boas bästa kompis med Ikingut och han offerar nästan sitt liv för att rädda honom. Samtidigt opponerar han sig mot sin egen familj och utsätter dem för sorg då de tror att han är död.

- ◆ Tycker ni Boas handlar riktigt? Kunde han ha gjort något annat för att hjälpa Ikingut?
- ◆ Om någon är dum mot din kompis – vad gör du då?
- ◆ Även om de inte talar samma språk förstår de bägge pojkarna varandra. Hur kan man tala med varandra utan språk? Hur gör du dig förstådd om du är på semester i ett land vars språk du inte kan tala?
- ◆ Tycker du det är okey att din kompis klär sig helt annorlunda än du själv, eller försöker du ändra på henne eller honom så att hon mer liknar dig? Tolererar du att din kompis har en annan åsikt än du i en fråga som är viktig för dig?
- ◆ Ikingut försökte lära sig några av de seder och bruk som praktiserades hos Boas familj, men tyckte nog att de var lite konstiga. Ändå försökte han av artighet. Skall man vara artig hela tiden eller är det viktigt att kunna behålla sina egna vanor? Diskutera om invandrare från andra länder bör behålla sina vanor eller om de skall leva efter de sedvänjor som råder i det nya landet?

Inuiter

Mot slutet av filmen får vi en förklaring till vem Ikingut är och var han kommer ifrån. Det visar sig att han är en inuit från Grönland som kom bort från sin familj när ett stort isflak lossnade och drev iväg mot Island.

- ◆ Vet eleverna något om inuiter och hur de lever? Hur tror du inuiterna på Grönland lever idag? Finns det inuiter även på andra ställen? Inuiterna räknas som Grönlands urbefolkning. Känner ni till andra urbefolkningar i Norden? Varför heter det urbefolkning?

Naturförhållanden

Det hårda vädret i filmen är inte något filmtricks som är filmat i studio. De flesta inspelningarna gjordes ute i naturen och några dagar var blåsten och snöovädret så illa att det var omöjligt att filma. Men snöskredet filmades dock i en liten miniatyrmodell, det hade varit för farligt annars.

- ◆ Hur uppstår egentligen snöskred och laviner?
- ◆ Vad är det som är speciellt med landskapet och naturen på Island? Gör gärna en teckning av något som är typiskt för Island. Tror du det heter Island för att det alltid är is och snö där?
- ◆ Vad vet du om Island? Vilka var de första som bosatte sig på Island?

Filmkunskap

Ikingut är en actionpräglad film för barn. Det är också en film som rymmer kunskap om natur, tron på det övernaturliga och om människors handlande mot varandra.

- ◆ Tycker ni att filmen är otäck? Hur gör man otäcka scener på film? Vilken scen i filmen tycker du är mest dramatisk? Förklara varför.
- ◆ Tänker du mest på om en film är spännande eller långtråkig eller tänker du också på om det finns ett intressant budskap? Vad tror du *Ikinguts* regissör försöker att säga med sin film?
- ◆ Till en början är filmen lite mystisk, det är oklart om Boas verkligen har sett ett riktigt monster eller om det är hans fantasier vi får se. Är *Ikingut* en realistisk film? Vet du vad som kännetecknar en realistisk film?
- ◆ Föreställ dig att du ser hela filmen utan musik. Tror du att din upplevelse av de dramatiska scenerna hade känts annorlunda då? Varför är musik viktig i en film? Tror du det är bilderna eller musiken som påverkar våra sinnen mest?

Produktionsuppgifter

Island, Norge 2000
 Manus: Jón Steinar Ragnarsson
 Regi: Gisli Snaer Erlingsson
 Foto: Sigurdur Sverrir Pálsson
 Klippning: Skule Eriksen & Sigvaldi Karasson

medverkande

Boas – Hjalti Rúnar Jónsson
 Ikingut – Hans Tittus Nakinge
 Fader Jon – Jón Magnus Ragnarsson
 Thorkell – Pálmi Gestsson
 Ása – Freydis Kristófersdóttir
 Helgi – Atli Rafn

tekniska uppgifter

Längd: 88 min
 Ljud: Dolby SRD
 Format: 1:1,85
 Censur: Från 7 år
 Svensk premiär: 26 oktober 2002

distribution

Folkets Bio, Box 2068, 103 12 Stockholm Tel: 08-545 275 23,
 fax 08-545 275 27 www.folketsbio.se